

Új varietások.

16. *Rhinolophus bihastatus*, var.
17. *Rhinolophus unihastatus*, var.
18. *Vesperus serotinus*, var.

Jegyzőkönyvi kivonatok a tartott szakülésekről.

a) F. é. február 13-án dr. Koch Antal elnöklete alatt, az egyetemi vegytani intézet előadó termében tartott szakülésen, a következő tárgyak terjesztettek elő.

1. Dr. Székely Bendeguz „a rovarok női ivarszervé”-ről értekezik. Tanulmánya tárgyát a *Pyrrhocoris apterus*, *Gryllus*, *Pulex* és részben a *Periplaneta* képeztek. Előadván Meyer, Bessels, Ludwig és Brandt idevágó nézeteit, kiemeli a fennforgó ellentéteket s constatálja, hogy igen fiatal *Pyrrhocoris* példányok bélesatornája mellett páratlan sejthalmazt talált, melyet 7—8 kerekded, később hengeres sejt képez; ez, nézete szerint, az ovarium-előképzés. A bélesatorna alsó részletén gyanít egy kis dudort, melyből talán a vezeték keletkezik. (I. a jelen füzetben).

2. Dr. Fabinyi Rudolf három új előadási kísérletet mutat be:

a) A víz *synthesise* közönséges hőmérsékletnél. A Hydrogen-gáz lassú egyesítésére indifferens anyagokkal elkevert Palladium- és Platina-port használ. 30% fémtartalom mellett a víz képzése gyorsan megindul s néhány perc alatt a cső megtelik vízecseppekkel s csak alig érezhetően melegszik. Az elégségs annyira tökéletes, hogy az elvezető csövön durranólég nem távozik. — b) Szénvegyek *synthesise* nagy feszültségű elektromosság behatása által Mocsárlég, Szén-oxid, Hydrogen-gáz elegyre. Az egyenlő térfogatban egymással kevert tiszta gázok a gáztartóból három mosóüvegen át több Chlorcalciummal töltött csőbe érkeznak s innen egy hosszú Ozontképző csőbe, melyek fegyverzete 4 Bunsen-elem által hajtott induktorral áll vezető kapcsolatban. Az Ozonsóból kilépő gázok a víznek erős, alkoholszerű szagot adnak, melylyel a mosóüvegek vize nem bír, daczára annak, hogy azon sokkal több gáz megyen keresztül, mint az előbbin. Az alkoholszagú víz többé-kevésbé intensiv és Jodoformreakciót ad. — c) Alkylenek (C_nH_{2n} szénhydrogenek) gyors és nagymérvű előállítására az eczetsavas aetherből. Mint előadó már régebben kimutatta az eczetsavnak az Aethyl-, Propyl-, Butyl-, Amyl-alkohollokkal képezett, összetett Aetherei 600—700°-nyi hőmérséknek kitéve csaknem teljesen bomlanak fel. A felbontást üvegseréppel töltött, nehezen olvadó üvegcsőben hajtja végre, mely a szerves elemzéshez használt kemenczéjében a szükséges hőmérsékre hevítettik.

3. Jáhn Károly előterjeszti kísérleteit a Hydrogen gazometrikus meghatározására Palladiummal. Kísérletező agyaggal jól összekevert Palladiumból golyókat formált; ezeket jól kiizította s Platinhuzalra fűzte a Hydrogennek Bunsen-féle absorbezió-csővekben való meghatározása végett. Egyszerű hevítésnél igen jó eredményeket észlelt a Szénsav, Oxygen, Nitrogen és Methan mellett, azonban a

Szénéleg mellett csak ismételt hevítésnél. Ezen eljárást egyszerűnek és kényelmesnek mondja, mely kielégítő pontosságú eredményeket ad.

b) A f. é. márczius hó 20-án, dr. Koch Antal elnöklete alatt, megtartott természettudományi szakülésen a következő tárgyak terjesztettek elő:

1. Koch Antal jelentést tesz az erd.-muzeum meteoritgyűjteményének újabb szerzeményeiről és annak jelen állásáról. E gyűjteményben képviselve volt az 1882. év végéig közölt kimutatások szerint összesen 81 lelőhely. Jelenleg van 90 helyről 48 egész darab, 1 görély, 61 töredék, 18 törmelék és 30 meteorvaszelet, összesen 50,919.68 grm. súlylyal. Folytatólag bemutat ősemlős csontmaradványokat, melyek Kolozsvárt, a Törökvágás egy porondbányájából kikerült nagy homokkőgolyóba belenöve találtattak. E csontok egy nagy emlős — Anthracotherium — medenczeövének töredékei. Az előadó, felfejtve e csontok méreteit, nagy valószínűséggel állítja, hogy azok az Anthracotherium kihalt pachydermagenus valamely fajától származnak, mert az aquitaniai emeletben — honnét e csontok valók — hasonló nagy csonttöredékek találtattak már Erdély más pontjain is és Erdélyben, a Zsily völgyének széntartalmú aquitaniai rétegeiből, tényleg kikerült már az Anthracotherium egy fájának nagy zápfoga.

2. Dr. Daday Jenő bemutatja a múlt 1884-ik év nyarán tett chiroptero-logiai gyűjtéseinek eredményét. A szerző a tudomány s főleg Erdély természetrajzi ismeretének érdekében mindig áldozatkész Erd.-Museumegyet anyagi támogatása folytán Erdély 21 községe környékén kutathatott. Az eredmény: 14 faj és néhány új fajváltozat; azok közül a Vesperus discolor, Vesperugo Khulii, Vesperugo Nathusii, Cosmastes binnaphilus, Myotis ciliata és a Myotis Nathereri Erdély faunájából eddigelő ismeretlenek valának.

3. Benkő Gábor a Pokolsár (Kovászna piacán) f. é. január 4-iki kitörését ismerteti az idevonatkozó irodalmi adatok és dr. Póka D. írásos értesítése alapján. A kitörés 4—5 napig tartott s oly nagy fokú volt, hogy koronként kis kavicsokat, sőt ökölnyi köveket dobott fel a víz $\frac{1}{2}$ —1 met. magasságra, a medenczébe vezető lépcsőt is felszaggatta s a forrongó viz iszappal keveredve a medence környékét és Kovászna piacát elöntötte. Az előadó a Pokolsárt egy egyszerű gázforrásnak tartja, hol a gáznak egy iszapos víztömegben kell keresztülhatolnia.

4. Medgyesy Béla a zeolitheken tett folytatólagos vizsgálatainak eredményét mutatja be. Nézete szerint, a kis-sebesi dacit repedéseit kitöltő piros zeolith nem heulandit, mint ezt eddig hitték, hanem desmin, melyen a $P, \infty \dot{P}, \infty P$ vannak kifejlödve.

SAJTÓHIBÁK.

57. lapon	17 sor	0.4849 helyett	0.4840.
58. "	13 "	P_{∞}	" \bar{P}_{∞}
59. "	29 "	$S_1 O_2$	" $\bar{S}_1 O_2$.
60. "	10 "	$\infty \dot{P}_{\infty}$	" $\infty \bar{P}_2$.